

Nro. 9.

**A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből, Kedden Julius 29-ik napján
1806-ik esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Török határokról.

Zemlínből Jul. 14-ikén: Az a' hír, hogy a' Czer-
ny serege Schabatz várát a' mult Jun. 26-kán meg
vette volna, nem valóságosult meg. Igaz ugyan hogy
azon nap egy hágy probát tettek a' Szerviai sere-
gek Schabatz ellen, hanem rosszúl telyesítvén né-
meiyek az a'leikbe adatott rendeléseket, czéljokat el
nem érhatték. Két versben rohantak a' Törökökre,
hanem mind annyiszor vissza verették és sok
embert el vesztek.

(A' milyen hiteles színnel kijött volt az a' tu-
dósítás némely Ujság levélben nem lehetett kétel-
kedni igazságán. Nem az Ujságírókrak hanem az

ő Levélzöiknek lehet többnyire tulajdonítani az igazsággal meg nem egyező híreket.)

Ezt a jól elintéztetett, hanem rosszúl telyesített próbatételt, ekképpen írja le egy későbbi és hitesebb tudósító: — „

„Valósággal Junius' 26-ka vala határoztatva arra, hogy Schabatz vára véletlenül három oldalról megtámadtassék, és rárohanás által elfoglaltassék. Minden előre való készülétek meg valának tétettetve. A' Szerviai sereg 4 tsoportokra oszolván, egygyik a' *Stojan Csupits* vezétlése alatt a' vár' megett formált egyenes, lineát. A' második a' *Popa Luka* vezárlése alatt bal felől fészkelte vala meg magát. A' harmadik tsoportot, a' melly jobb felől állott, a' Fő vezér' Helytartója Generális *Cserapits* vezérelte. A' 4-ik tsoport, a' melyben 2000 emberek voltak, az elsőnek háta megett formálta a' tartalék tsoportot. Ennél volt maga *Czerny György*. Mind a' három oldalról egyszersmind kellett volna kezdödni az ütközetnek, azért, hogy a' Törökök véletlenül ennyi felé kéntelenítettvén fordítani figyelmességüket és erejüket, annál könnyebben megzavartatnattak volna: hanem vigyázatlanságból az első tsoport után a' más kettök sokkal későbbre fogtak a' verekedéshez. Az első tsoport, lajtorákkal és minden egyebekkel jól fel készülve, 6-todfél óra tájban egész bátorsággal elő nyomult, a' viaskodást elkezdette, és jól össze szorult sorban egész a' vár fala aljáig ment. Hanem a' Törököknek is jó vigyázással és készüllettel kellett lenniök, minthogy hideg vérrel egész addig egy lövés nélkül bé várták a' Szerviaiakat, míg oly módon tüzet adhattak reájok, hogy egész

hadi rendjeket érhessék golyobisaikkal. *Czerny* előnyomult ugyan a' tartaléknak egy osztályára a' első tsoport segítségére, hanem ugyan ekkor a' jobb és bal felől álló tsoportoknak is elő kellett venni állani a' viaskodásra: a' melyek ezt nem tselekvén, a' Törökök egész erejekkel az első Szerviai tsoportnak estek, és azt egészszen megverték, a' midőn minden tartalékjait elő hozta ugyan *Czerny* a' tsatázást másod versben is megújította, hanem a' várbélieknek rettenetes ágyúzása által ekkor is vissza nyomattatott.

A' más két tsoportok még ekkor kezdték el a' tsatázást, a' midőn a' Törökök ismét egész erejekkel ezeknek fordúlván, ezeket is hasonlóképpen vissza verték. Így lett semmivé a' kiadatott jó rendeléseknek rossz teljesítések miatt az egész vérontás' gyümöltse, a' melynek az ellenkező esetben remenség szerént és hitelesen jó következtetései lehettek volna a' Szerviaiakra nézve.

Azt erősítik, hogy a' *Czerny* serege leg alább 1000 embert vesztett ezen alkalmatossággal.

Azt is erősítik továbbá, hogy úgy fel indult *Czerny* ezen történeten, hogy a' testvér ötsét, a' ki a' hibát okozta, egy fára irgalom nélkül felakasztotta. Erre vólt bízva, hogy rendelést vigyen a' más két tsoportoknak az ütközetre, a' ki azt ismét másra bízván, ebből származott az egymás' meg nem értése. — Kihirdettette *Czerny* a' Szerviai tábornál, hogy a' kinek hibája miatt valamelly rendelés bé nem teljesíthetetik, légyen bár tiszt akár köz ember, minden szemre-főre való tekintet nélkül fel fog akasztatni.

Az Olasz Dalmatziából Julius 12-kén. Ujjabb

leveleink szerint is valóságnak látszik lenni, hogy *Ragúza*, a' melly az Oroszok által a' tenger felől, a' Montenegrinusok által pedig a' szárazon, igen szorossan körülvételett vala, e. h. 6-kán capitulatio szerént, a' benne lévő Frantziákkal egyetemben, az éhség miatt magát az Oroszoknak feladta legyen.

Zarában 1200, *Spalatóban* 900 Frantziák fekszenek betegen. Ezen vidékeken egy áttalában nem látszik nékiek kedvezni a' levegő. — Olyan hír indult, hogy Konstantzinápoly mellett 30 ezer Oroszok kötöttek volna ki. — Cattarónak által adatatásáról semmi meghatározott tudósítást nem vettünk még.

Nagy Britannia.

A' Londoni közönséges levelek nem tsak nagy bizontalanságokkal hanem az egymásnak való leg nagyobb ellenmodásokkal is telyesek. Ezeket mi is jobbakká nem tehetvén, úgy szolgálunk vélek, a' mint vettük

Londonból Julius 8-kán. A' mi tudósításaink azt hirdették vala közelébről, hogy Lord *Holland* mint békességes alkudozó Párisba ment volna, és hogy Minister *Fóks* halálán volna. Azonközben még eddig sem Lord *Holland* el nem távozott Londonból, sem Minister *Fóks* nem vált haláira. Nem ment ugyan ki néhány napok alatt a' házából; hanem a' ki valami méltó dolog felől akart véle beszélni, minden nehézség nélkül bemehetett hozzá. A' külső dolgokat a' mi illeti, ezek szakadatlanul folytattatnak; tegnap is ment egy Kurir Frantzia országba. Ma azonközben ismét nagyot ugrott aláfele a' Tserelveleknek betsek, a' melyre az ad-

ta az alkalmatosságot, hogy a' Frantzia Császár nem fogadta el a' békesség' előre való fundamentomos pontjai közzül az egygyiket, t. i. a' Hannoverai Választó Fejedelemségnek visszaadattatását.

A' Londoni Kurir nevű Ujság szerént ezek a' pontak forgottak, mint a' békesség' előre való fundamentomos pontjai, kérdésben: — Maltha maradjon tökéletes birtokosi jus szerént Angliának kezében — „A' Jó remenség' foka hasonlóképpen maradjon Angliának birtokában — „A' Hannoverai Választó Fejedelemség adódjon vissza az Anglus Királynak — „Azok az ujj intézetek, a' mellyeket a' Frantzia Birodalom a' száraz Európában tsinált, ismértessenek meg — „A' Nagy Britanniai árúportékák az Europai száraz földön mindenütt szabadon botsátassanak által. — „Egygyik fél se építtesse több ujj Linea hajókat, addig, míg a' másiknak hirt nem ad felőle: a' midőn a' másik félnek is szabadságában álljon ugyan annyi számú Linea hajókat építtetni.

Mennyi valóság légyen a' mi Londoni Kurirunknak ezen előadásában, kevés napok meg fogják mutatni.

A' múlt tsötörtökön véghetetlen sokaság gyűlt vala össze a' Lord Kavenázához, a' melly olyan Londonban, miut egy minden ujságok fő Tanátsháza. Nem is ok nélkül, minthogy ide szoktak legelőbb is küldtetni kifüggesztetés végett minden fontos hírek. Olyan hír terjedett vala el, hogy a' város Lord Májorja, ezen házban a' békesség felől fogna valamit hírül adhatni a' közönségnek, azért gyűlt vala olyan sok ember oda. Hanem nem tölt bé a' kívánsága. Még a' következő

Parlamentomi gyűlésekben fognak a' békességet illető jelentések elő fordulni.

Ma ilyen hír terjed-elet véletlenül. — „A' békességes alkudozásokot úgy tekintetjük, mintha egy átállásban felbé szakadtnak volna. A' Frantzia Országlószék tengeri erőnknek kissebbítését kívánta töllünk, 's a. t.“ — Ugyan ezen hír szerint azon békesség felett való tanátskozásban, a' mellyet a' Frantzia Országlószék nyilatkoztatásainak vétele után tartottak Ministereink, haton a' megbékélésre, öion a' hadakozásnak folytatására voksoltak. A' megbékéllést Minister *Fox*, Lord *Petty*, Lord *Molra*, Lord *Howick*, Lord *Erskine*, Lord *Fitzwilliam*: a' hadakozást pedig Lord *Grenville*, Lord *Spencer*, Lord *Sidmouth*, Lord *Ellenborough*, és *Windham* úr (a' Hadi Minister), javasoltak.

Ugyan ezen napon (Jul. 3 kan) mások ekképpen intak Londonból. — A' Minister *Fox*s gyógyulását inkább kívánnyák sokak, mint azt az ő barátjai reméllik. A' múlt pénteken senkit nem bötsátották hozzá, még Lord *Hollandot* sem. Tsak az egygyetlenegy Német Birodalom béli Császári Követ Gróf *Stahremberg* úr beszélhetett véllé a' rá bízott tárgynak fontosságára nézve éjféltájban.

Az éltá hol jobb hol rosszabb hírek terjedtek - el az ő állapotja felől, tegnagra viradóra igen terhes éjtzakája vala. Tegnep valamivel jobban érezte magát. Ma sokkal rosszabbúl van, mint tegnep vólt.

Ilyen bizontalanok lévén a' mostani politikai környülállások Londonban, nem tsuda hogy a' nevezett Kavéházban tsaknem kottzajátékká váltak

a' békesség vagy háború felett folyó fogadások. Julius 4 kén ilyen lábon állottak ezen fogadások 8 napokra. A' ki 12 Guinéket tett le, 100 Guinéket kapott értek, ha a' békesség' elő tikkelyei 8 napok alatt aláírattnának. 25 Guinéért 100-zat ígértek, ha a' békesség egy hónap alatt megkésül, ha pedig 6 hónapok alatt készülne meg, 40 arany-nak léteteliért 100-zat lehetett kapni. Sem az elsőre sem az utolsóra nem találtattak fogadók: az az, éppen úgy nem hitte senki, hogy 8 napok alatt meg készül a' békesség, mint, hogy egy vagy 6 hónapok alatt ugyan az meg fogna készülni.

Az a' leg ujjabb hír a' mely Napnyugoti Indiából érkezett Angliába, nem kevés nyughatatlanságot okozott az Angliai kereskedőknek; úgy látzik t. i. ezen hír szerint, hogy azok a' hadi hajók, a' mellyek mostanság a' Frantzia kikötőhelyekből a' tengerre kiveztek, és a' mellyeknek az Anglus vezérek minden szemességek mellett is mind ez ideig nyomokba nem akadhattak, nagy részt minnyájan a' St. Domíngói öbölbe gyülekeztek össze. Ő nagyba merne fogadni, így fejezi ki magát egy Anglus tudósító, hogy a' Frantzia hadi hajók ezt a' St. Domingói kikötőhelyet tették mostanában, a' magok öszszegyülekezésnek közép pontjává, a' honnon további hadi munkáikat folytatni szándekoznak Napnyugoti Indiában, a' hol mostan kevés Anglus hadi hajók találtnak. — A' mi a' *Miranda* expeditzióját illeti, erről olyan tudósításokat olvasunk a' Londoni levelekben, a' mellyek egészen ellenkeznek azzal, a' mit a' Frantzia levelek a' Spanyoloknak vigasztalásokra a' napokban kihirdettek, hogy t. i. a' Spanyol Amerikai, nevezé-

tesen a' Caracasi lakosok a' Miranda közelgetését észre vévén, három hajókkal eleibe mentek, és ötöt megvervén, két hajóját elfogták, 's magát is csak alig hogy el nem fogták volna. Az erössítik az Anglus levelek, hogy az ő tudósításaik, a' mellyeket Jamaikából vettek, ujjabbak és hitelesebbek, mint a' mellyeket a' Frantziák kihirdettek. A' Frantzia rudósításokat, a' mellyek a' Miranda szerentsétlenségéről emlékeztek, már kiadtuk: most itt következnek ö rolla az Anglus tudósítások. —

„*Miranda* (ennyiben áll Jamaikai Anglus levelek főglalatja) a' *Jacquemeli* kikötőhelyből, a' mely *St. Domingó* szigetének Déli partjai mellett található, a' Venezueloi öbölhöz képpeszt Északra és Curaszsaohoz képpeszt Napnyugorra az *Aruba* nevü Hollandus szigetnek vette útját. Innen Aprilis 18-kán ismét útnak indult, *Bonair* (*Buen-aire*) nevü Hollandus sziget felé fordítván vitorlaít, a' mely Curaszsaóhoz képpeszt Napkeletre és az Amérikai parthoz közelébb esik. Ezen szigete mellett is kevés időt töltvén, egyenesen a' száraz Amérikai partok mellé evezett, a' hol egy kardvonás nélkül kiszállott *Puerto-Cabello*hoz. Kiszütöttek ugyanitt néhány ágyut réá, de csak szemfényvesztésből, minthogy az ágyuk porondal voltak töltve golyóbis helyett. A' kapukat haladék nélkül kinyitották előtte; *Miranda* kiadván a' maga Proklamatioit azzal késedelmezés nélkül tovább indult *Caractis* felé, a' mellynek lakosai ötöt hasonló módon befogadták. Az ő plánuma az, hogy mihelyest magát Carakasban csak valamennyire is megfundálhatja, az Anglusoknak azonnal ajánlást fog tenni, hogy kössenek véle szövetséget, —

Egy hajó, a mely Majus 3-kán érkezett a Carakasi part mellől *Aruba* szigetéhez, hasonlóképpen erősíti és adja elő mind ezeket, t. i: hogy Miranda Puerto-Cabellóhoz ki kötött, hogy itt golyobis helyett porondal löttek rá, 's azután előtte a' kapukat önként kinyitották. Ekkor már az ő hajója, a' *Leander*, minekutánna ötet 150 katonával Puerto-Cabellóhoz kitette volna, ismét vissza érkezett volt Aprilis' 30-kára a' *Bonairi* öbölbe, 's a' többi.

A' *Párisi* Ujságok ezt a' Jamaikai Anglus tudósítást is kiadták; hanem éles megjegyzéseket vettek utánna, így szollván: — „Nem ez a' tudósítás fejezi ki az igazságot, hanem az a' Spanyol levél, a' melyet mi kihirdettünk. Hogy lehetne azt képzelní, hogy *Puerto-Cabellót* és *Carakast* 150 katona elfoglalhatta volna? Ki birhatna olyan gyenge képzelődéssel, hogy elhíhetné azt, hogy a' Spanyolok porondal töltötték volna ágyúikat golyobis helyett, etc. ? —

„Már ez akár hogy légyen (így felelnek az Anglusok), elég az a' dologhoz, hogy az ő tudósítók, az Amérikáii tengerről ezen tárgy eránt érkezett minden tudósítások között a' leg ujjabb még eddig: következőképpen ennek köteles hinni az ember mind addig, valameddig az ennél is ujjabb levelek a' dolgot nagyobb világosságra nem hozzák. “

Egy részre nem hajló olvasónak bajos volna itéletet tenni ezen dologban az Anglus és Frantzia tudósítók között. Egy körülállás tsakugyan fenn akaszthatja egy kevésbé az ember' figyelmetességit, e' t. i: hogy a' Jamaikai tudósító azt írja,

hogy a' *Leander* üressen jött vissza a' *Bonairi* öbölbe. Ha ez igaz, így szükségesképpen ki kellett annak Generális Mirandát a' Stábjával, katonáival, és készületeivel egyetemben valahova tenni.

Ugyantsak ez a' Jamaikai Anglus tudósító írja továbbá, hogy egy Anglus prédáló hajó egy idegen hajót fogván-el, egy levelet talált rajta, a' melyet az Amerikai Státusoknál lévő Spanyol Követ akart küldeni a' Venezuelai és Caracasi Ország-lólszékhöz, a' Miranda' expeditziójáról, (mint ő nevezi) gyáva piánumáról, és Neu-Yorkból való elevezéséről akarván azon Országlólszéket előre tudósítani. A' levél *Philadelphiában* Februárius 4-kén költ, és sumináson ezek találtattak benne: — „

„Néki (t. i. a' Spanyol Követnek, a' ki ezen levelet írta) úgy esett értésre *Washingtonban*, a' honnan *Philadelphiába* érkezett, hogy *Miranda*, az áruló, Neu-Yorkból útnak indult volna; hogy a' hajó a' melyen elevezett, minden féle hadi készületekkel nevezetesen pedig igen sok lántsával volna megterheltetve; a' lántsáknak, hogy annál kevesebb helyet foglaljanak a' hajóban, és könnyebben eldugattathassanak, nintsen nyelek (fa rúdjak); más néhány hajóknak, a' melyek hasonló hadi készületekkel vannak terheltetve, éppen az a' céljok látszik lenni; a' melly a' *Miranda* hajójának; mint némely környülállásokból hozzá lehet vetni, 1200 emberekre tehetni az ő egész expeditzióját; ezen emberek külömbkülömb hajókra vannak szellyel osztva, a' melyek különkülön eveztek - ki a' tengerre; *Miranda* azzal a' reménséggel ketsegtette magát, hogy *St. Domingó* szigetén 2500 Mu-

latok fogják hozzá tsatolni magokat, a' kik ab-
 bal a' félelemből akarják oda hagyni St. Domin-
 gó szigetét, nehogy a' Dessalines Fekete katonái
 által gyilkosan megölettessenek; ő (t. i. a' Spa-
 nyol Követ semmit nem kételkedik azon, hogy
 Miranda Carakast ne tette volna a' maga expedi-
 ziójának czéljává, melyre nézve figyelmetessé akar-
 ta tenni mint ezen írása által inti is a' Ca-
 racasi Kormányozót, hogy ezen tengeri tolvaj el-
 len helyeztesse bátorságba az igazgatása alattlévő
 tartományokat.,

Olasz Ország.

Nápolyból Julius' 4-kén. Mint tudva van a'
 Jesuiták a' Nápolyi Birodalomból 1767-ben szám-
 kivetésbe küldettettek vólt: hanem ennek előtte két
 esztendővel ismét vissza hivattattak vala. Teg-
 nap előtt olyan rendelést vévének ugyan ezek, hogy
 az országból mennyenek-ki, azokat kivévén, a' kik
 Nápolyi házasfiak.

Szicziában Generalis Stuart mostanában az
 Anglusok vezére, ki a' egy Nápolyi, Szicziiai, és ide-
 gen születésű emberekből álló Regimentet is gyűjt
 Anglus zsoldra. A' Ferdinand Király seregeinek Ge-
 neralis Burkhard a' vezérjek.

Német Birodalom.

Azt írják *Frankfurtumból* (a' Ménus mellől)
 hogy az az ember, a' ki nem régiben igen bámu-
 lásra méltó dolgokat mutogatott ott, p. o. hogy a'
 kezit forró vízbe, forró olajba, olvasztott olomba
 (onba) mártogatta, 's több e' félék, éppen olyan
 tsalárd szemfényvesztő vólt, mint minden más
 ilyenek.

Berlinből Jul. 13-kán. Oberster Krusemark még

viszsa nem érkezett *Petersburgból*, melyhezképp-
 pest a' Swétziával való békeség' vagy hábo-
 rú' állapotja felől most is csak annyi bizonyost
 írhatunk, mint eddig. A' mi Angliával való
 alkúdozásainknak még eddig leg kisebb kedvező
 következéseit nem láthattuk. A' Köveünk *Jakobi*
 úr eddig kétség kívül oda hagyta Londont: azt is
 bizonyosan tudjuk ennek felette, hogy számtalan
 kereskedő hajóinkat, a' mellyeket az Anglusok
 vagy letartoztattak vagy el fogdostak, a' tengeri
 dolgokra ügyelő Kancellaria engedelmével, mint
 igasságos ragadománt, eladják.

A' *Swéd* Királyról így fejezi ki magát egy igen
 betsületes Német Író: —

A' *Swéd* Király álhatatos maga viselete való-
 sággal a' leg nevezetesebb helyét érdemli az időnk-
 béli történetek között; sem Szövetségeseknek un-
 szolásaik, sem ellenségeinek fenyegetődzéseik
 nem vehették még eddig arra, hogy fel tett
 czélját megváltoztassa. Hogy plánuma mellett to-
 vább is meg akar maradni, bizonyítja az, hogy
 a' Királyné is útnak indúlt Gróf *Fersen* által kísé-
 retvén Jul. 3 kán Swétziából *Stralsund* felé. (Igaz é
 ez, minthogy mások másképpen írnak, nem soká
 meg fogjuk tudni?)

Ma g y a r O r s z á g.

Székesfejervárról, Julius 16-kán.

Egy olly rettenetes és iszonyú látvánság (*spe-
 otaculum*) lepte el a' Bakonytól és Balatontól fog-
 va egész a' Dunáig a' földnek színét, melly kevés
 óra pertzentések alatt az egész vidéken a' leg szo-
 morúbb pusztításoknak nyomait hagyta maga után.

Ezen nagy darab helyen mintegy estveli hat óra tájban olly hirtelen bé vonták az egész nap hevétől fel melegedett föld színét a' zöldes fekete fellegk és olly rettenetes szélvészszel menydörgéssel 's villámással kevert poros eső vagy inkább sár zápor lepte el a' földnek színét, hogy sok kivált gyengébb képzelődésűek semmit sem kételkedtek az utolsó nagy napnak bé következéséről. Ez a' rettenetes szélvész nem csak az apró buza kereszteteket hanem még az erős és meg nyomakodott széna és szalma hazalokat is fel forgatta félbe-félbe szaggatta, a' legnehezebb vasas hat ökrös hosszú szekereket úton útfélen fel forgatta az üresseket darab földnyire el vetette, egész házfedeleket vagy le szórt, vagy meg szaggatott; Adonyba nevezetesen a' mint mondatik az egész Templom fedelét le vetette; Lepsényben a' földes Uraságnak 7 öles szélességű, 30 öles hosszúságú, 's két ölnél magasabb tegla falú pajtáját fenekestül fogva le döntötte, minthogy külömben is nagyon széltorkába vala építve. M. Szent Györgyön az Uraságok házeit kit harmadába kit negyedébe fedeleiktől meg fosztotta; egy szóval semmi magát ezen iszonyú szélvész erőszakjától meg nem menthette, a' mi vagy igen erős vagy igen alacsony nem vólt. Az élőfák ágaiaktól meg fosztattak, némellyek derékba is töredezték, több keresztfák ketté törtettek, a' vetések kukoritzák földre terítették, kerítések ki forgattattak. Utas terhes szekerek emberek és marhák veszedelmével öszve borítottak 's kevertettek. Nintsea még 80—90 esztendőös embereink közt is ollyan, a' ki illy rettenetes szélvészről emlékezni tudna. És könnyen képzelhetjük hogy ha az el-

lenséges hajókat a' tenger' hátán illy égi háború veheti körül, minden ágyú lövés nélkül is mind a' két fél meg győzötték. — Mentzen meg a' kegyelmes Isten hogy még egy illyen széivész találjon bennünket, mert az által mindenünkből ki forgatnánk, most is csak az vala a' szerentsénk hogy a' mostaninak le irhatatlan dühössége félóránál tovább nem tartott.

Egyéb eránt a' későbbi szép esszövések által ezen Dunántul való résznek alföldje a' mezőföld szépen meg ujúlt, a' buza termés közönszerűnél jobb a' tavaszi zab és kivált az árpa, rosszabb, tsupán az a' baj hogy az őszi vetések nagyon üszögösek. Szénánk alig lessz harmad résznyi mint tavaj. A' kukoritzák közt is ritka a' jó. Szöleink szépen mutatják magokat, a' hol az égi háborúk még eddig kedveztek.

A' *Budai Német újságban* ezeket olvassuk.

Régi kívánsága már az, Hazánkiainak, kik Országunk javát szívből ohajtják, hogy Hazánkban egy tudós társaság állana fel a' tudományok előmozdítására, melly ne csak tsupa üres hang lenne, hanem a' mellyből a' nemzeti Litteratúrára igazi haszon hárulna. Erre nézve meg hivattatnak Hazánk tudóssai, az itt következő jutalom kérdés megfejtésére: —

„Mitsoda plánum szerént lehetne egy olyan „tudós Társaságot Hazánkban fel állítani, a' melly „által ne csak a' Hazai nyelv és Litteratúra „móditatnék elő; hanem az idegen Országi litteratú- „ra is Hazánkban jobban gyarapodhatna“ .

Ezen plánumban tehát elő kellene adni, a' Társaság külső és belső felállításának módját, annak

meghatározott tárgyait, és foglalatoosságait, mi lenne annak funosa 's mitsoda következeit reménylhetné a' Status, 's több e' félek. A' legjobb feleletért a' jutalom 200 fl. leszsz, a' másodikért 100 fl. Lehet Magyarul, Deákul, és Németül írni. Ez a' jutalom pénz Pesti Könyváros Kilián Uraknál van letéve; a' feleletet is 'hát oda kell küldeni. A' Terminus leszsz a' jövő 1807-ik esztendőnek 19-ik Martziussáig.

* * *

Kő Sindelről való Tűdősítés.

Ezen folyó esztendőben, Május 10-ik napján, mind a' Bécsi Udvari Diariumban, mind a' Magyar Kurirban közönségessé tette az alábbirt, hogy ő a' Visnyói kő-sindel bányát és annak készítését által vette. Ennek a' kő sindelnek jó és hasznos tulajdonsága sokkal esmeretesebb, mint sem azt ismét elő beszélni szükséges volna. Mind azáltal szükségesnek itéltem az Ország alsóbb részire, és a' Duna vize környékén fekvő vidékekre nézve, Pesten ezen kő sindelnek elárulására egy magazinumot fel állítani; mellynek distrectióját oda való lakos *Gyurtsek János* Ur válalta magára, kinek esmeretsége és a' köz jónak kiterjesztésében való buzgósága bizonyossá teszen engemet arról, hogy ő minden elő fordúlándó commissiókban a' leg nagyobb szorgalmatossággal fog szolgálni.

Ennek a' kő sindelnek mázsája, melly három rendbéli úgymint 12 tzolos 10 tzolos és 8 tzolos táblákból áll, az emeltett Pesti magazinumban négy forinton árúztatik. A' kiknek tehát annak meg

szerzésére kedvek lészen, az említett *Gyurtsék János* Urnak írhatnak, a' ki Pesten a' Hid-úttzában a' 4-dik számú házban lakik. Ugyan ott és ő nálla a' kő sindelhez való deszkák, és az ahhoz való szegek is találtnak. Hogy ha ezer, kő sindelnek kedvessége közönségesebb leendő, 's arra nézve nagyobb számmal fog kívántatni, a' bányákban lévő munkásoknak száma is meg fog szaporittatni. *Költ Egerben Julius 10-ik napján, 1806 ik Esztendőben.*

„*Felső Eöri Nagy György.*”

Tudósítás.

Alább írt, Királyi Fő Hertzegi Rátzkevi Uradalomnak Ügyésszévé Kegyelmesen választatván, következésképpen eddig való Posonyi lakásomat a' leg-közelebb jövő Augustus hónapnak elejével Pestre által tenni, ott egyszersmind a' Felső Fő Királyi Törvény Széknél az ügyésséget folytatni igyekeztén, ezen velem történt változástól mind azon Titt. Urakat, kikkel akár a' Posonyban reám bízott (már pedig Posony Várassa' Fő Ügyésszének Titt. Mészáros József Urnak által adott) ügyeik, akár az általam ki-adott *Honnyi Törvény* eránt levelezni szerencsém vólt, vagy leendő, tudósítani főbb kötelességemnek tartván, magamat bennem helyteteendő további bizodalokra méltóvá tenni igyekszem. Posonyban 23-dik Juli. 1806.

Georch (vagy-is Görcs) Illés.